

Koalitsioonilepe 2025-2027

Downloaded 23.10.2025

Sisukord

13. Tervishoid, perepoliitika ja sotsiaalne heaolu	3
13.1. Tervishoid	3
13.2. Perepoliitika	6
13.3. Sotsiaalne heaolu	7

13. Tervishoid, perepoliitika ja sotsiaalne heaolu

Koalitsiooni eesmärgid tervishoius on korrastatum tervishoiuvõrk ning kvaliteetsem ja inimestele arusaadavam tervishoiuteenus. Tervishoiu rahastus peab lähtuma rohkem vajaduspõhisusest ja muutuma jätkusuutlikumaks.

Meie tervishoiusüsteem vajab reformimist, sest kasutusele on võetud Tervisekassa maksimaalsed reservid, mis võib endaga kaasa tuua tervishoiu kvaliteedi olulise languse. Kodanike ootused on aga enamasti juba praegu suuremad kui võimalused või ka tervisest lähtuvad vajadused. Inimene peab jõudma õigel ajal õige tervishoiutöötajani: tähtis on pakkuda põhjendatud ravi õigel ajahetkel.

Viimati uuendatud 24.05.2025

13.1. Tervishoid

61. TÕSTAME TERVISHOIUKORRALDUSE EFEKTIIVSUST NING TEEME ÜMBERKORRALDUSED TERVISHOIUTEENUSTE KVALITEEDI TÕSTMISEKS

360. Tervishoiusüsteemi juhtimiskvaliteedi tõstmiseks koondame kvaliteedijuhtimise ja patsiendiohutuse Sotsiaalministeeriumi ühte rakendusasutusse, korrastame valdkonna rakendusasutuste tegevused ja teenused, lõpetame dubleerimise ning ülereguleerimise. Tähtaeg II kvartal 2026.

361. Töötame välja riikliku tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse strateegia ning tegevuskava koos tervishoiutöötajate pädevushindamise süsteemiga. Tähtaeg IV kvartal 2026.

362. Koostame põhimõtted haiglavõrgu haiglate juhtimise, koostöö ja teenuspakettide uuendamiseks ning ettepanekud teenuste kvaliteedi parandamiseks, säilitades igas maakonnas haigla. Tähtaeg I kvartal 2027.

363. Toetame Tallinna linnale kuuluvate haiglate ühendamist ja koostöös Tallinna linna ning Tartu Ülikooliga koostame tegevuskava Tallinna Ühendhaigla moodustamiseks 4 Tallinas asuva haigla baasil. Tähtaeg IV kvartal 2025.

364. Kaasajastame perearstiabi rahastusmudeli ja kvaliteedinõuded ning tugevdame järelevalvet nende täitmise üle. Liigume üksikpraksiste põhiselt perearstiabilttervisekeskuste suunas. Tähtaeg I kvartal 2026.

365. Loomemudeli, kus tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid planeeritakse, osutatakse ja rahastatakse ühtsete põhimõtete alusel. Lähtume riskirühmadesse kuuluvate inimeste tegelikelt vajadustest. Tähtaeg II kvartal 2026.

366. Loomes õiguslikud alused piirkondliku vastutusega tervisekeskuste võrgustiku moodustamiseks üle Eesti, et tagada ka väikeste perearstikeskuste toimepidevus. Tähtaeg II kvartal 2026.

367. Kinnitame ja rakendame koostöös kiirabi ekspertidega arengusuunad, et tagada erakorralise meditsiiniabi kvaliteetne juhtimine ja osutamine. Selleks viime läbi avaliku konkursi kiirabiteenuse osutajate leidmiseks, kaasajastame koostöös Häirekeskusega kiirabi väljasõiduplaani ning toetame kiirabi- ja häirekeskuse teenuste dünaamilist ja vajaduspõhist korraldust. Tähtaeg IV kvartal 2026.

368. Töötame välja tervishoiu kaasajastatud tingimused, arvestades esmatasandi arengusuundadega. Tähtaeg II kvartal 2026.

369. Vaatame üle e-konsultatsioonide juhised ning parandame nende kättesaadavust ning suurendame oluliselt e-konsultatsioonide osakaalu. Psühhiaatri juurde pääsemiseks eelkõige raske vaimse tervise häirega inimeste jaoks kehtestame psühhiaatri juurde pääsemiseks saatekirja (e-konsultatsiooni). Tähtaeg IV kvartal 2025.

370. Jätkame vähitõrje tegevuskava elluviimist koostöös Eesti Vähitõrje Võrgustikuga. Koostame koostöös lastearstide ja palliatiivravi spetsialistidega laste palliatiivse ravi korraldus- ja teenusmudeli ning viime ellu palliatiivse ravi pilootprojekti, arendades välja piirkondlikes haiglates kompetentsikeskused. Tähtaeg IV kvartal 2026.

371. Võtame vastu patsiendi elulõpu tahteavalduse seaduse ja jätkame diskussiooni õigusruumi kujundamisest elulõpu teemadel. Tähtaeg IV kvartal 2026.

372. Kiirendame uute tõendus põhiste ravimite, tervisetehnoloogiate, meetodite ning -mudelite kasutuselevõttu. Selleks vähendame bürokraatiat ja muudame õigusruumi, et lihtsustada uute lahenduste katsetamist ning võimaldame Tervisekassal erandkorras lihtsamini rahastada ultraharvikravimeid. Tähtaeg I kvartal 2026.

62. LOOME SÜSTEEMI, MIS TAGAB, ET EESTIS KOOLITATAKSE PIISAVALT TERVISHOIUTÖÖTAJAJAID VASTAVALT SELLELE, KUS JA MILLISEID SPETSIALISTE TERVISHOIUSEKTORIS TEGELIKULT VAJA ON

373. Loomes tegevuskava rahvastiku vajadustele vastava meedikute järelkasvu tagamiseks. Sisuks värbamised, välja- ja ümberõppe tegevused ning tööheaolu kasvu tegevused. Tähtaeg I kvartal 2026.

374. Tervishoiutöötajate lahkumise põhjuste selgitamiseks loome ja piloteerime tööheaolu standardiseeritud küsimustiku. Tähtaeg I kvartal 2026.

375. Vaatame üle õiguslikud alused üldarstide laiemaks kaasamiseks tervishoiusüsteemis ja teeme koostööd Tartu Ülikooliga arstiõppe kohandamiseks tervishoiu praegustele vajadustele. Tähtaeg I kvartal 2026.

376. Valmistame ette ja sõlmime uue 4-aastase õdede koolituskoostöö konsensusleppe. Tähtaeg IV kvartal 2025.

63. MUUDAME TERVISHOIU RAHASTAMISE LOOGILISEMAKS JA PAINDLIKUMAKS, ET RAVIKINDLUSTUS OLEKS PAREMINI KÄTTESAADAV NING SÜSTEEM OLEKS KULUTÕHUS JA KESTLIK

377. Viime läbi analüüsi tervishoiu rahastamise hetkeolukorrast ja jätkusuutlikkuse tagamise võimalustest, sh eraraha kaasamine ja tööga seotud tervisekahjude hüvitamine, ning koostame lahendusettepanekud. Tähtaeg III kvartal 2025.

378. Koostame ettepanekud ravikindlustuse kättesaadavuse parandamiseks ja eri tüüpi kindlustuspakettide loomiseks. Tähtaeg IV kvartal 2026.

64. ARENDAME TERVISHOIU DIGIVÕIMEKUST TERVIKLIKULT, ET TAGADA SUJUV, ANDMEPÕHINE, TURVALINE JA TÕHUS SÜSTEEM, MIS TOETAB NII INIMESTE HEAOLU KUI KA TERVISHOIUTÖÖTAJATE IGAPÄEVATÖÖD

379. Muudame tervise infosüsteemid kasutajasõbralikumaks, võimaldame digiregistratuuri võimaluse registreeruda meditsiinilistele uuringutele ja loome reaajas uueneva raviplaani, mis annab ülevaate inimese poolt kasutatavatest ravimitest nii inimesele endale kui arstile. Tähtaeg II kvartal 2026.

380. Alustame tahteavalduse alusel esimese geneetilist riski arvestava ennetusteenusega ja kuvame riski tervise infosüsteemis. Tähtaeg I kvartal 2026.

381. Kaotame andmete topelt säilitamise kohustuse ja muudame geenivaramu andmete täiendamise automaatseks, sealt andmete väljastamise läbipaistvamaks. Tähtaeg I kvartal 2026.

382. Andmete sujuva liikumise võimaldamiseks, dubleerimise vältimiseks ja halduskoormuse vähendamiseks valmistame ette tervishoiu kasutatavate infosüsteemide konsolideerimise põhimõtted. Tähtaeg IV kvartal 2025.

383. Andmete kvaliteedi parandamiseks, dubleerimise vähendamiseks ja automatiseerimise suurendamiseks lihtsustame andmete liikumist süsteemis, võimaldame automaatset raviarvete kontrolli ja ebavajalike kulude tuvastamist. Vähendame meditsiinitöötajate koormust sama info erinevas vormis ja kanalis esitamisega, lühendame säilitamistähtaegu ning toome kokku erinevad tervishoiu andmebaasid, nii et andmete kasutus oleks kiirem ja ühtlasem. Tähtaeg III kvartal 2026.

384. Töötame välja tehisaru rakendamise põhimõtted tervishoius, et tagada uuenduslike tehnoloogiate turvaline ja tõhus kasutamine patsiendi hüvanguks ning tervishoiuteenuste kvaliteedi tõstmiseks. Tähtaeg II kvartal 2026.

65. LOOME TERVISLIKKE ELUVIISE JA HEAD VAIMSET NING FÜÜSILIST TERVIST TOETAVA ELUKESKKONNA

385. Kinnitame alkoholitarvitamise vähendamise arengusuunad ja tegevuskava koostöös ekspertidega. Tähtaeg IV kvartal 2025.

386. Loomme sanktsioonid postimüügist tubakatoodete tellimisele ning määratlemetubakatoodetes lubatud ained. Tähtaeg IV kvartal 2025.

387. Alustame digikeskkonna loomist, kus võimaldame inimestele eneseabi ja lihtsamaid nõustamisi varajaseks abiks vaimse tervise probleemide korral. Tähtaeg I kvartal 2027.

388. Nakkushaiguste leviku tõkestamiseks koostame uue nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse, millega ajakohastame nakkuskontrolli nõudeid, täiustame vaksineerimise korraldust ja vähendame bürokraatiat kooliõdede töös laste vaksineerimisel. Muudatusi tehes arvestame Covid-19 pandeemia õppetundidega, et tagada edaspidiseks suurem kriisikindlus. Tähtaeg III kvartal 2026.

66. JÄTKAME TERVISHOIU- JA SOTSIAALVALDKONNA TOIMEPIDEVUSE NING KRIISJUHTIMISE VÕIME ARENDAMISEGA, TOETADES TERVISHOIU KOLME TUGISAMMAST - HAIGLAD, KIIRABI JA PEREMEDITSIIN

389. Tagame tervishoiu varustuskindluse, soetades strateegiliselt olulised varud (ravimid, meditsiiniseadmed jms). Tähtaeg IV kvartal 2026.

390. Loomme Siseministeriumi eestvedamisel elutähtsate teenuste osutajatele elanikkonnakaitse koolitused, et neil oleksid teadmised ja oskused kriiside lahendamiseks. Tähtaeg II kvartal 2026.

391. Tugevdame tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna IT-süsteemide (sh SKAIS) kriisikindlust, et teenused, pensionid ja hüvitised jõuaks inimesteni tõrgeteta nii rahuajal kui kriisiolukordades. Tähtaeg IV kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

13.2. Perepoliitika

Eesti rahvastik väheneb ja vananeb – sündimus püsib pikalt alla taastetaseme, pered alustavad laste saamist hiljem ja väiksema laste arvuga, samal ajal kui tööeline elanikkond kahaneb ja eakate osakaal kasvab. Perepoliitika eesmärgiks on suurendada perede kindlustunnet. Perepoliitika saab koos teiste eluvaldkondadega pakkuda laste saamiseks ja kasvatamiseks vajalikku turvatunnet. Kindlustunnet on veelgi kahandanud keerukas geopoliitiline olukord ja mure keskkonna pärast.

67. ARENDAME PEREDELE SUUNATUD TUGIMEETMEID, MIS SUURENDAVAD TURVATUNNET NING TOETAVAD PERE LOOMIST JA LASTE KASVATAMIST

392. Loomesündimuse mõjutegurite analüüsi ja ettepanekute alusel laste sünni ja kasvatamist toetava strateegia. Analüüsi põhjal kujundame vanemahüvitise paindlikumaks nii, et seda saab kasutada pikema perioodi vältel. Tähtaeg II kvartal 2026.

393. Töötame välja ettepanekud riikliku eluasemepoliitika kujundamiseks, mis arvestavad lastega perede vajadusi ja toetavad turutõrgete leevendamist. Loomes võimaluse noortel peredel kasutada II pensionisambasse kogutud vahendeid kinnisvaralaenu tagatisena. Tähtaeg I kvartal 2026.

394. Suurendame lastekaitsetöö kvaliteeti ja vaatame üle eri valdkondade spetsialistide rollid, et lapsed oleksid suhtlus- ja hooldusõiguse vaidlustes enam kaitstud. Tähtaeg II kvartal 2026.

68. KORRASTAME PERESID JA TURVALISUST PUUDUTAVAT ÕIGUSRUUMI

395. Sõnastame seaduses selgemalt vanemate võrdsed õigused ja kohustused lapse isikuhoolduses vanemate lahuselu korral. Tähtaeg IV kvartal 2025.

396. Teeme elatisotsuse lapse huvides ja lapse säästmiseks andmepõhiseks: elatise otsuse ettepanek tehakse ja elatise suurus arvutatakse riigi registrites olevate andmete põhjal automaatselt. Tähtaeg I kvartal 2026.

397. Soodustame elatisvõla osade kaupa maksmist, et motiveerida võlgnikke elatisvõlga vähendama. Tähtaeg I kvartal 2026.

398. Usaldame lapsevanemaid, nii et perekond saab lapsele ostetud finantsvara ise hallata ilma kohtuta. Lapsele finantsvara soetanud lapsevanem ei pea enam enda poolt lapsele soetatud väärtpaberitega tehingute tegemiseks eelnevalt kohtusse pöörduma. Lapse vara haldus muutub tõhusamaks ja kohtute töökoormus väheneb. Ei kohaldata pärandvarale. Tähtaeg I kvartal 2026.

399. Võitleme küberkiusamise vastu ja paneme suurema rõhu ohvrite (laste, õpetajate ja lähisuhtevägivalla all kannatanud) kaitsesele küberkiususe ja -vägivalla eest Loomes eelnõu küberkiususe ennetamiseks ja asjakohaseks sekkumiseks. Tähtaeg IV kvartal 2026.

400. Võtame vastu nõusolekuseaduse "jah"-versiooni. Tähtaeg III kvartal 2025.

401. Vähendame narkokuritegevust, toetades perekondi laste ja noorte abistamisel sõltuvustest vabanemisel. Julgustame peresid riigi poole pöörduma lastele abi küsimiseks karistust kartmata. Suuname narkokuritegusid toime pannud noored karistuse asemel teenustele. Narkokuritegevuse vastase võitluse tõhustamiseks ning narkosurmade vähendamiseks hoiame keelatud ainete nimekirja ajakohasena. Tähtaeg IV kvartal 2025.

402. Lapse täisealiseks saamisel avame lapsendamissaladuse, muutes seadusruumi nii, et lapsendamine oleks avatum ja edaspidi oleks lapsendatud lastel õigus teada enda lapsendamise fakte. Tähtaeg IV kvartal 2025.

Viimati uuendatud 24.05.2025

13.3. Sotsiaalne heaolu

69. LÕIMIME TERVISHOIU- JA SOTSIAALTEENUSED NING KAOTAME DUBLEERIVAD JA BÜROKRAATLIKUD TAKISTUSED, ET PAKKUDA INIMESTELE VAJALIKKU ABI KIIREMINI JA TÕHUSAMALT

403. Hakkame pakkuma rehabilitatsiooniteenuseid ja abivahendeid peamiselt tervishoiusüsteemi kaudu. Tähtaeg I kvartal 2026.

404. Alustame tööealistele inimestele ühtse tugisüsteemi loomist, kus puude tuvastamise asemel hinnatakse töövõimet. Tähtaeg I I kvartal 2026.

405. Vähendame vanemaealiste puude tuvastamisega seotud koormust ning otsime võimalusi toetada tõsiste terviseprobleemidega vanemaealisi senisest paremini sihitud toetusmeetmete kaudu. Tähtaeg I kvartal 2026.

406. Vähendame kohalike omavalitsuste halduskoormust hooldereformi rakendamisel, kaotades nõude inimese omaosaluse kompenseerimiseks keskmise pensioni ulatuses. Tähtaeg IV kvartal 2025.

407. Töötame välja teenusmudelid suure ja kompleksse psüühilise abivajadusega inimestele. Tähtaeg I kvartal 2027.

408. Käivitame heaolutehnoloogiate innovatsiooniprogrammi, mille kaudu rahastame tehnoloogiaid jm uudseid lahendusi, mis aitavad inimestel võimalikult kaua kodus elada, vähendavad lähedaste hoolduskoormust ja pakuvad leevendust spetsialistide puudusele. Tähtaeg IV kvartal 2025.

409. Looime sotsiaalvaldkonna tööjõu kompetentsimudelid ja kvalifikatsiooni põhimõtted, mis on kooskõlas haridusvaldkonna innovatsiooni ning muutunud tööturu ja klientide vajadustega. Tähtaeg II kvartal 2026.

70. TOETAME INIMESTE MAJANDUSLIKKU ISESEISVUMIST, LUUES SUUREMA KINDLUSTUNDE PENSIONIPÕLVEKS JA TOIMETULEKURASKUSTE KORRAL

410. Me ei muuda pensionite indekseerimist ja pensionid kasvavad vastavalt indeksile. Pidev tegevus.

411. Looime uue elatusmiinimumi meetoodika, et kujundada toimetulekutoetuse süsteem õiglasemaks ja vajaduspõhisemaks. Tähtaeg II kvartal 2026.

412. Suurendame pensioniteadlikkust ning loome pikaajalise pensionistrateegia aastani 2070. Tähtaeg IV kvartal 2026.

413. Säilitame kolme sambaga pensionisüsteemi, et tulevikus pensionile jääjad saaksid inimväärset pensioni ja lubame II sambast lahkunudtel taasliituda viie aasta möödumisel. Tähtaeg IV kvartal 2025.

414. Jõudmaks nendeni, kes abi rohkem vajavad, töötame välja põhimõtted personaliseeritud ja vajaduspõhiste toetuste maksmiseks. Tähtaeg I kvartal 2027.

Viimati uuendatud 24.05.2025